

Synthesestudie JPI Urban Europe 1^e en 2^e pilot call:

Wisselwerking tussen wetenschap en stedelijke
praktijk

Marloes Hoogerbrugge (Platform31)

Uitgave

Platform31

Den Haag, februari 2018

Auteur: Marloes Hoogerbrugge (Platform31)

Platform31

Kennis- en netwerkorganisatie Platform31 ziet de **trends** in stad en regio. We **verbinden** beleid, praktijk en wetenschap rondom actuele vraagstukken en komen tot een **aanpak** waarmee bestuurders, beleidsmakers en uitvoerders direct aan de slag kunnen. De oplossingen houden we niet voor onszelf: **iedereen profiteert mee** van de resultaten.

Postbus 30833, 2500 GV Den Haag

www.platform31.nl

Hoewel grote zorgvuldigheid is betracht bij het samenstellen van dit rapport, aanvaarden Platform31 en de betrokkenen geen enkele aansprakelijkheid uit welke hoofde dan ook voor het gebruik van de in deze publicatie vermelde gegevens. Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt mits de bron wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1 Aanpak	6
1.1 Eerste en tweede call JPI Urban Europe	6
1.2 Enquête	7
1.3 Response	7
2 Inzichten uit de enquête	8
2.1 Betrokkenheid en commitment	8
2.2 Leereffecten	9
2.3 Kennisdisseminatie en doorwerking in stedelijke (beleids)praktijk	10
2.4 Voor- en nadelen, verwachtingen en verbeterpunten	11
3 Conclusies en aanbevelingen	13
3.1 Conclusie	13
3.2 Aanbevelingen	13
3.3 Vervolg	14
Bijlage A: Engelstalige vragenlijst	15

Inleiding

Dit rapport staat in het teken van de wisselwerking tussen wetenschap en stedelijke praktijk binnen de eerste twee pilot calls van de Joint Programme Initiative Urban Europe (JPI UE). Om de ervaringen van de stedelijke praktijk in beeld te krijgen is een enquête uitgezet onder de stedelijke consortiumpartners die betrokken waren bij de onderzoeksprojecten. In tegenstelling tot de JPI UE programma's ENSCC en ENSUF was het bij de eerste en tweede pilot calls geen verplichtende voorwaarde om een onderzoeksconsortium met stedelijke partijen te vormen. De pilot calls werden voornamelijk gebruikt om de samenwerking tussen de verschillende Europese universiteiten binnen het JPI UE verband te testen.

Desalniettemin zijn er bij enkele onderzoeksprojecten wel stedelijke consortiumpartners betrokken geweest. In deze synthesestudie analyseren we hoe deze stedelijke partijen hun deelname hebben ervaren. Wat hebben de partners aan de onderzoeksresultaten van de gehad? In hoeverre hebben ze de resultaten kunnen gebruiken in de stedelijke (beleid)praktijk? Wat hebben zij geleerd van de andere (Europese) steden uit het consortium? Welke meerwaarde heeft de wisselwerking tussen wetenschap en praktijk volgens hun? Wat ging er goed en wat kan nog beter?

Er is expliciet gekozen om deze synthesestudie te richten op de eerste en tweede pilot call JPI Urban Europe, omdat deze onderzoeksprojecten inmiddels afgerond zijn. Dit biedt de mogelijkheid om te analyseren in hoeverre de projecten een doorwerking hebben gehad in de stedelijke of regionale praktijk. Dit rapport vat de ervaringen van de verschillende respondenten samen. Ook formuleert het aanbevelingen voor lopende en toekomstige onderzoeksprogramma's over hoe zij meer profijt kunnen hebben van de synergie tussen wetenschappelijk en praktijk.

5

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk wordt ingegaan op de uitgezette enquête onder de stedelijke consortiumpartners van eerste en tweede pilot call van JPI Urban Europe. In het tweede hoofdstuk worden de inzichten uit de enquête besproken. Hierbij wordt er af en toe gebruik gemaakt van een anonieme quote van één van de respondenten. Deze quotes zijn dikgedrukt en staan tussen aanhalingstekens. In het derde afsluitende hoofdstuk worden enkele aanbevelingen gedaan om de wisselwerking tussen wetenschap en praktijk te verbeteren.

1 Aanpak

1.1 Eerste en tweede call JPI Urban Europe

Dit rapport staat in het teken van de eerste en tweede pilot call Joint Programme Initiative Urban Europe (JPI UE). Binnen de eerste pilot call zijn in februari 2013 tien Europese onderzoeksprojecten gehonoreerd met een looptijd van drie jaar. De projecten zijn verspreid over drie verschillende onderwerpen: (1) stedelijke diversiteit en sociale cohesie, (2) stedelijke systemen en netwerken en (3) bestuurd en organisatie van complexe stedelijke systemen. Aan de pilot call deden zes landen mee, namelijk Oostenrijk, Denemarken, Finland, Nederland, Turkije en Zweden.

1. APRILab – Action oriented planning, regulation and investment dilemma's for innovative urban development in living lab experiences.
2. IMAGINATION – Urban implications and governance of Central- and Eastern European migration.
3. Interethnic coexistence in European cities: A comparative and applied oriented analysis of neighbourhood-related policies.
4. Gentrification 2.0.
5. CONCOORD – Consolidation and coordination in urban areas.
6. b-Part: Building pervasive participation.
7. G@together – Conceptualizing a platform solution for fostering inclusion on urban labour markets.
8. Social uplifting and modernization of suburban areas with urban living lab approach.
9. CASUAL – Co-creating attractive and sustainable urban areas and lifestyle: Exploring new forms of inclusive urban governance.
10. Green/blue infrastructure of sustainable attractive cities.

6

Binnen de tweede pilot call JPI UE zijn in september 2014 tien Europese onderzoeksprojecten gehonoreerd voor een looptijd van drie jaar. De projecten betreffen twee onderwerpen: (1) governance van stedelijke complexiteit en (2) stedelijke kwetsbaarheid, aanpassingsvermogen en veerkracht. Aan deze tweede pilot call deden tien landen mee, namelijk België, Cyprus, Denemarken, Groot-Brittannië, Italië, Nederland, Noorwegen, Turkije en Zweden.

1. E4-share
2. GUST – Governance of urban sustainability transitions: Advancing the role of living labs.
3. Incubators
4. IRENE – Improving the robustness of urban electricity networks.
5. play!UC – Playing with urban complexity: Using co-located serious games to reduce the urban carbon footprint among young adults.
6. Resilient Cities
7. ResSegr
8. SimsCity ValueCap
9. Urb@Exp
10. UrbanData2Decide

1.2 Enquête

Om meer inzicht te krijgen in de wisselwerking tussen wetenschap onderzoek en stedelijke praktijk is een online enquête (SurveyMonkey) opgesteld met dertien vragen (zie bijlage A). De vragen zijn met zorg geformuleerd en afgestemd met het Management Board van JPI UE. Het secretariaat van JPI UE heeft de Engelstalige enquête begin juni 2016 op de website geplaatst.¹ Vervolgens zijn de wetenschappelijke projectleiders van de onderzoeksprojecten gevraagd om ons de contactgegevens van hun stedelijke consortiumpartijen te sturen of om ons op een andere manier met ze in contact te brengen. Op basis van deze stap konden we vervolgens de stedelijke consortiumpartners persoonlijk benaderen om ze te vragen om de enquête in te vullen. In verband met de zomervakantie hebben we de stedelijke consortiumpartners tot eind september 2017 de kans gegeven om de enquête in te vullen. Nadat we meerdere reminders hebben verstuurd zagen we de response geleidelijk oplopen.

1.3 Response

De betrokkenheid van stedelijke consortiumpartners in de eerste en tweede JPI UE pilot calls was beperkt. Dit is niet verrassend omdat het in tegenstelling tot de latere JPI UE projecten geen verplichte voorwaarde was om stedelijke consortiumpartners bij het onderzoeksconsortium te betrekken.² Desalniettemin zijn bij negen van de twintig onderzoeksprojecten wel stedelijke consortiumpartners betrokken geweest. Hier hebben de wetenschappelijke projectleiders vrijwillig voor gekozen omdat zij er een meerwaarde in zagen om een stedelijke partij bij het onderzoek te betrekken. Dit betekent overigens niet dat de andere onderzoeksprojecten geen relevante inzichten hebben opgeleverd voor de stedelijke praktijk. Van de negen onderzoeksprojecten hebben we van zeven projecten één of meerdere reacties gekregen van stedelijke consortiumpartners. De meeste respondenten waren werkzaam bij een gemeente en een enkele bij een maatschappelijke organisatie. In verband met de privacy van de respondenten geven we geen inzicht van welke JPI UE projecten we een reactie hebben ontvangen.

7

Op basis van de enquête kunnen er geen generieke conclusies worden getrokken die van toepassing zijn op alle onderzoeksprojecten van de eerste en tweede pilot call JPI UE. De zeven projecten zijn immers niet representatief voor alle twintig onderzoeksprojecten. Er is besloten om vooral op een kwalitatieve manier naar de antwoorden van de respondenten te kijken om er op deze manier bepaalde leerpunten uit te destilleren. We zijn ons bewust van de *response bias* in dit rapport; er is een grotere kans dat de consortiumpartners die de moeite hebben genomen om de enquête in te vullen ook nauwer betrokken waren bij het onderzoek. Desalniettemin zijn we van mening dat de enquête interessante inzichten biedt die bruikbaar kunnen zijn voor de lopende en toekomstige onderzoeksprogramma's waar er sterk wordt ingezet op de wisselwerking tussen wetenschap en stedelijke praktijk.

¹ <http://jpi-urbaneurope.eu/survey/>

² Bij de ENSCC projecten, gestart in 2014, en de ENSUF projecten, gestart in 2016, was dit wel één van de verplichte voorwaarden.

2 Inzichten uit de enquête

De inzichten uit de enquête zijn opgesplitst in vier verschillende onderdelen. Per onderdeel worden de onderliggende vragen en een samenvatting van de antwoorden van de respondenten gegeven.

1. Betrokkenheid en commitment; bij dit onderdeel draait het om de betrokkenheid van de stedelijke consortiumpartners bij het onderzoeksproject. Over de mate van betrokkenheid en in welke fasen van het onderzoeksproject;
2. Leereffecten; hierbij draait het om het in beeld krijgen van wat de stedelijke consortiumpartners hebben geleerd van deelname aan het onderzoeksproject;
3. Kennisdisseminatie en doorwerking in de stedelijke (beleids)praktijk; bij dit onderdeel staat de vraag centraal wat de consortiumpartners met de opgedane kennis hebben gedaan en in hoeverre de onderzoeksresultaten een doorwerking hebben gehad in de stedelijke (beleids)praktijk;
4. Voor- en nadelen, verwachtingen en verbeterpunten; voor dit onderzoek zijn de consortiumpartners gevraagd wat zij als de belangrijkste voor- en nadelen van deelname aan een onderzoeksconsortium zien en welke verbeterpunten zij zien om de wisselwerking tussen wetenschap en stedelijke praktijk te versterken.

2.1 Betrokkenheid en commitment

8

Vraag: In hoeverre is er bij het opzetten van het onderzoek rekening gehouden met de behoefte van stedelijke praktijk? Bijvoorbeeld: in het vervullen van een kennisbehoefte of adresseren van een relevante onderzoeksvraag.

De consortiumpartners geven aan dat de meeste onderzoeken sterk praktijkgericht zijn. Eén van de respondenten noemde dit zelfs verrassend. Ook wordt er opgemerkt dat de producten die uit het onderzoek komen (zoals richtlijnen en een *toolkit*) zeer bruikbaar waren en dat ze blij waren dat het onderzoek niet alleen wetenschappelijke artikelen heeft opgeleverd. Toch klinkt er ook wel een kritisch geluid door. Zo werd er voor één van de projecten een *serious game* ontwikkeld, terwijl hier vanuit de praktijk niet zozeer behoefte voor was.

“Our organization was to a large extent involved in the research project and vice versa. It was integrated into our development process.”

Vraag: In hoeverre waren de stedelijke consortiumpartners betrokken bij het onderzoek? Bijvoorbeeld: de frequentie van deelname aan bijeenkomsten, praktische experimenten in living labs of onderzoeksgerelateerd werk.

De stedelijke consortiumpartners zijn in sterke mate betrokken geweest bij het onderzoeksproject. Ze namen deel aan (werk)bijeenkomsten met de onderzoekers en speelden een belangrijke rol bij het testen van de *serious games*. Er was sprake van sterke onderlinge kennisuitwisseling. De stedelijke consortiumpartijen deelden informatie over ontwikkelingen met de onderzoekers en brachten de onderzoekers ook in contact met lokale *stakeholders* die zij nodig hadden voor hun onderzoek. Eén van de respondenten gaf aan alle teksten gelezen te hebben en ook van feedback te hebben voorzien.

Vraag: In welke fase van het onderzoeksproject waren de stedelijke consortiumpartners met name betrokken? Denk aan de initiatiefase, ontwerpfase, realisatie- of eindfase (resultaten delen).

De meeste respondenten waren gedurende het hele proces bij het onderzoek betrokken geweest. Enkele respondenten waren pas halverwege het onderzoek aangehaakt en voornamelijk bij de laatste fase van het project betrokken geweest. Dit was volgens de respondent een nadeel omdat er hierdoor geen invloed meer kon worden uitgeoefend op de onderzoeksvragen en de onderzoeksopzet. Dit zorgde ervoor dat het lastiger was om de uiteindelijke onderzoeksresultaten van het project te gebruiken in de stedelijke praktijk.

“The framework in terms of overall research questions were already established when we were approached”

2.2 Leereffecten

Vraag: Wat hebben de stedelijke consortiumpartners geleerd van hun betrokkenheid in het onderzoeksproject (en/of de andere onderzoeksprojecten binnen het JPI UE programma)?

Bijvoorbeeld: relevante (beleids)inzichten, instrumenten/methoden, vaardigheden, nieuwe contacten etc.

De antwoorden van de respondenten op deze vraag verschillen sterk van elkaar. Sommige respondenten gaven aan veel geleerd te hebben van hun betrokkenheid bij het onderzoeksproject. Zij hebben nu meer kennis van het opzetten van *urban labs*, maar ook van de methodologie achter deze *labs*. Andere merkten op dat zij kritisch hebben leren kijken naar hun werk en de manier waarop zij samenwerken met bewoners en andere professionals. Ook hebben andere door deelname aan het onderzoeksproject waardevolle nieuwe contacten opgedaan. Naast de positieve geluiden zijn er ook enkele kritische geluiden. Eén respondent merkte op dat het verschil tussen de theoretische (onderzoeks)concepten en de dagelijkse praktijk te groot is. Daarnaast was de *serious game* die was ontworpen binnen dit onderzoeksproject te ingewikkeld door de doelgroep. De onderzoekers hadden hier onvoldoende rekening mee gehouden. Er werd ook nog opgemerkt dat er in sommige gevallen te sterk gestuurd werd op snelle resultaten. Dit is niet altijd mogelijk binnen wetenschappelijk onderzoek en dat moet duidelijker naar alle consortiumpartners gecommuniceerd worden. Volgens een andere respondent is er nog een wereld te winnen om wetenschap en de praktijk meer van elkaar te kunnen laten profiteren. Er moet nog veel verbindingswerk verricht worden om de synergie tussen wetenschap en praktijk te versterken.

Vraag: Wat hebben de stedelijke consortiumpartners geleerd van de andere (Europese) partners?

Het belangrijkste dat de stedelijke consortiumpartners van elkaar hebben geleerd is het inzicht dat de uitdagingen in andere steden sterk vergelijkbaar zijn met de problematiek in de eigen stad. Ondanks dat de lokale context verschillend is, kunnen de steden veel van elkaar leren. Het wederzijds van elkaar leren en op elkaars aanpak reflecteren levert waardevolle nieuwe inzichten en perspectieven op. De Europese dimensie van het JPI wordt door de meeste respondenten dan ook gewaardeerd.

“We already look at activities for further collaboration with especially cities who have gone through a similar development to the one we are going through right now”

2.3 Kennisdisseminatie en doorwerking in stedelijke (beleids)praktijk

Vraag: In hoeverre hebben de stedelijke consortiumpartners de onderzoeksresultaten gedeeld binnen hun eigen organisatie? En op welke manier?

De meeste partners hebben de resultaten binnen de eigen organisatie gedeeld via het organiseren van interne seminars of workshops. Hier hebben zij presentaties gegeven en met collega's over de resultaten gediscussieerd. Eén van de respondenten hoopt nog meer met de onderzoeksresultaten te kunnen doen als de resultaten straks vertaald zijn, omdat een taalbarrière er nu voor zorgt dat het Engelstalige onderzoek nauwelijks gebruikt wordt. Enkele respondenten merkten op dat zij het belangrijk vinden om hun collega's de opbrengst van het onderzoek te laten zien om op deze manier ook de meerwaarde van deelname te kunnen laten zien.

Vraag: Hebben de stedelijke consortiumpartners de onderzoeksresultaten gedeeld met andere partijen waarmee ze samenwerken (bijvoorbeeld publieke of private partijen). Zo ja, met wie? Zo nee, waarom niet?

Binnen de meeste onderzoeksprojecten zijn de resultaten niet alleen intern gedeeld, maar ook met andere partijen, variërend van NGO's tot sociale ondernemers tot een woningcorporatie en een lokale school. In één van de onderzoeksprojecten waar een *serious game* was ontwikkeld, werden de resultaten en inzichten gedeeld met de personen die de *game* hadden gespeeld of erin interesse hadden getoond.

Vraag: Zijn de resultaten en inzichten van het onderzoek gebruikt in (huidige of toekomstige) stedelijke projecten? Zo ja, kunnen de consortiumpartners één of meerdere voorbeelden geven?

10

De meeste onderzoeksprojecten hebben in meer of mindere mate een doorwerking gehad in de stedelijke praktijk. Zo heeft één van de deelnemende steden momenteel een *living lab* in gebruik die gebaseerd is op een *living lab* die binnen één van de onderzoeken is opgezet. De betreffende stad heeft ervoor gekozen om de in een andere stad wordt gebruikt gemaakt van de creatieve en speelse manier van benaderen van inwoners. Een andere respondent gaf aan dat deelname aan het onderzoek bijgedragen heeft aan het professionaliseren van sociale ondernemers die in de stad actief zijn.

**“The study of local actors will be used
in our living lab activities in the future”**

Vraag: Zijn de resultaten en inzichten van het onderzoek gebruikt in beleidsvorming? Zo ja, kunnen de consortiumpartners hier één of meerdere voorbeelden van geven?

De doorwerking van de onderzoeksprojecten in beleidsvorming is beperkter maar desalniettemin belangrijk. Binnen één project zijn de onderzoeksresultaten daadwerkelijk gebruikt als input voor beleidsdocumenten en binnen een ander project worden de inzichten gebruikt voor een interne organisatorische verandering. Sommige respondenten gaven aan dat de beleidsmakers op de hoogte zijn van het onderzoek en de nieuwe inzichten en methoden, maar dat het nu nog lastig is om vast te stellen in hoeverre er vervolgens in het beleid iets mee gedaan wordt.

Vraag: Zo nee, waarom konden de stedelijke consortiumpartners de resultaten niet gebruiken in de stedelijke (beleids)praktijk?

De redenen die de stedelijke consortiumpartners opgeven waarom de onderzoeksresultaten niet of nauwelijks een doorwerking hebben gehad in de stedelijke (beleids)praktijk verschillen. Eén van de respondenten gaf aan onvoldoende op de hoogte te zijn gesteld van de resultaten van het onderzoek.

Een andere respondent gaf aan dat de *serious game* nog verder doorontwikkeld moet worden, alvorens de inzichten daadwerkelijk doorvertaald kunnen worden in stedelijke projecten en beleid. Daar is het nu nog te vroeg voor. Een andere respondent gaf aan dat er sowieso weinig prioriteit wordt gegeven aan stedelijke beleid en dat dit ervoor zorgt dat de onderzoeksresultaten nauwelijks opgepakt worden. Over het algemeen geldt echter dat veel onderzoeksprojecten toch een doorwerking kennen in stedelijke projecten en soms zelfs beleidsdocumenten.

2.4 Voor- en nadelen, verwachtingen en verbeterpunten

Vraag: Noem twee voordelen en twee nadelen van deelname aan een JPI UE onderzoeksconsortium.

Uit de voordelen komen twee belangrijke punten naar voren:

1. Het netwerk aspect; het leren kennen van de andere partners afkomstig van universiteiten, andere steden, andere typen organisaties (publiek en privaat);
2. Belang van kennisuitwisseling; binnen de onderzoeksprojecten vindt veel kennisuitwisseling plaats. Niet alleen tussen wetenschap en praktijk, maar ook tussen steden onderling. Door het uitwisselen van *best practices* hebben de steden van elkaar kunnen leren en op elkaars praktijk kunnen reflecteren.

De twee belangrijkste nadelen van deelname aan een onderzoeksconsortium zijn:

1. Tijdsbeslag; verreweg het belangrijkste nadeel dat genoemd wordt door de consortiumpartners is dat deelname veel meer tijd kost dan vooraf gedacht en ingepland. Er moet bijvoorbeeld veel gerapporteerd worden en dit kost (te)veel tijd;
2. Beperkte praktijkrelevantie; sommige consortiumpartners vonden het een nadeel dat de onderzoeken te theoretisch waren of dat door een taalbarrière de resultaten niet of nauwelijks bruikbaar zijn voor hun stedelijke praktijk.

11

Vraag: In hoeverre heeft deelname aan het onderzoeksconsortium de verwachtingen die de stedelijke consortiumpartners van te voren hadden vervuld?

De meeste respondenten gaven aan dat hun deelname aan het onderzoeksproject aan hun verwachtingen heeft voldaan. Sommige geven aan dat het zelfs meer heeft opgeleverd dan zij van te voren hadden verwacht. Eén respondent had niet zozeer verwachtingen van te voren, omdat het pas halverwege bij het onderzoek betrokken werd.

**“I have never experienced
a research project which was
to such a large extent
fully applicable in what
is being researched”**

Vraag: Welke verbeterpunten zien de stedelijke consortiumpartners in de wisselwerking tussen wetenschap en praktijk? En op welke manier zouden de betrokken partijen meer van elkaar kunnen leren?

De verbeterpunten zijn zeer verschillend. Allereerst wordt er opgemerkt dat het tijd kost om elkaars culturen te leren kennen. Eenmalige samenwerking binnen een onderzoeksproject is hiervoor niet voldoende, maar vraagt om meer regulier contact tussen wetenschap en praktijk. Een verbeterpunt die wordt aangedragen is dat er duidelijkere afspraken moeten worden gemaakt over de rolverdeling. Binnen één van de projecten gingen de onderzoekers teveel op de stoel van de praktijkpartijen zitten,

terwijl zij minder verstand en ervaring hebben in het doorvertalen van de resultaten naar de praktijk. Dit zouden de onderzoekers meer aan de praktijkpartijen moeten overlaten. Een andere respondent gaf als verbeterpunt mee dat de onderzoekers onvoldoende rekening hielden met de behoefte vanuit de doelgroep. De onderzoekers veronderstelden onterecht dat zij wisten wat er speelt, zonder de daadwerkelijke behoefte of vraag als uitgangspunt te nemen. Hier zouden praktijk en wetenschap beter op elkaar moeten aansluiten. Tenslotte werd het belang van het voorkomen van een taalbarrière genoemd. Engelstalige producten en onderzoeken zijn in mindere mate bruikbaar in de stedelijke praktijk van een stad of regio waar er geen Engels wordt gesproken. Ter illustratie: een Engelstalige *serious game* die uitgezet wordt in een stad waar Engels niet de voertaal is, zorgt ervoor dat niet alle inwoners van een bepaalde wijk de *game* kunnen spelen. Op deze manier zijn de uitkomsten van de *game* niet representatief en hierdoor ook slechter bruikbaar in de (beleids)praktijk.

“There is a lot to win to make science more productive in real life, and feed science more with empirics of practical projects”

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Conclusie

Op basis van de enquête kunnen er geen generieke conclusies worden getrokken voor de eerste en tweede pilot calls van het Joint Programme Initiative Urban Europe (JPI UE). Desalniettemin levert de enquête interessante inzichten op voor de wisselwerking tussen wetenschap en praktijk. Hieronder volgt een korte samenvatting van de belangrijkste inzichten:

- **Betrokkenheid en commitment:** Er was sprake van een sterke betrokkenheid van stedelijke consortiumpartners gedurende het onderzoeksproject. De meeste respondenten gaven aan dat zij hun deelname aan een onderzoeksconsortium als positief hebben ervaren.
- **Leereffecten:** Deelname aan een onderzoeksconsortium heeft in de meeste projecten veel kennis opgeleverd. Zo hebben de respondenten niet alleen geleerd van de onderzoekers, maar ook van de andere steden die deelnamen aan het onderzoek. Het wederzijds van elkaar leren en op elkaars aanpak reflecteren levert interessante nieuwe inzichten en perspectieven op.
- **Kennisdisseminatie en doorwerking in de stedelijke (beleids)praktijk:** Binnen de meeste onderzoeksprojecten zijn de resultaten zowel intern als extern gedeeld. In een enkele geval waren de resultaten te theoretisch om ze te kunnen delen. Daarnaast hebben de meeste onderzoeksprojecten in meer of mindere mate een doorwerking gehad in de stedelijke praktijk. Denk aan *serious games* of *living labs* die de steden nog steeds gebruiken of verder doorontwikkeld hebben. De vertaling naar beleid is een stuk beperkter.
- **Voor- en nadelen:** Als de belangrijkste voordelen van deelname wordt het netwerk aspect en de onderlinge kennisuitwisseling genoemd. Als de belangrijkste nadelen wordt het tijdsbeslag genoemd en de beperkte praktijkrelevantie.

13

3.2 Aanbevelingen

Op basis van de verbeterpunten kunnen enkele concrete aanbevelingen geformuleerd worden om de wisselwerking tussen wetenschap en praktijk in onderzoeksprojecten te verbeteren. Toekomstige maar ook lopende onderzoeksprogramma's binnen JPI UE kunnen met onderstaande punten rekening houden. Op deze manier kunnen zowel stedelijke partijen als onderzoekers meer profijt hebben van elkaars betrokkenheid bij een project.

- Maak duidelijke afspraken over de rolverdeling tussen onderzoekers en de stedelijke partners;
- Voorkom een taalbarrière: zorg dat de producten/resultaten uit het onderzoek beschikbaar zijn in de taal van het land;
- Hou rekening met de behoefte van de doelgroep;
- Communiceer duidelijk over het opleveren van de onderzoeksresultaten; de praktijk wil dit meestal sneller dan de wetenschap die kan leveren. Wees hier open over en spreek af wanneer de resultaten verwacht kunnen worden;
- Zorg voor betrokkenheid van de praktijk vanaf de start van het onderzoeksproject; op deze manier kunnen onderzoeksvragen- en methoden worden afgestemd en is de kans groter dat de resultaten uiteindelijk bruikbaar zijn;

- Hou rekening met het verschil in culturen tussen praktijk en wetenschap en werk aan wederzijds begrip;
- Zet sterk in op onderlinge kennisuitwisseling; niet alleen tussen wetenschap en praktijk, maar ook tussen (Europese) steden en tussen universiteiten;
- Doe aan verwachtingsmanagement wat betreft de tijdsinvestering; deelname aan een onderzoeksconsortium kost vaak veel meer tijd dan van te voren ingeschat. Zorg dat de stedelijke consortiumpartijen zich hier tijdig van bewust zijn, zodat ze er in hun (werk)planning rekening mee kunnen houden.

3.3 Vervolg

Het zou zeer waardevol zijn als de bevindingen van deze enquête worden aangevuld met de ervaringen van de stedelijke consortiumpartners van de ENSCC en ENSUF projecten. Bij deze onderzoeken zijn er in tegenstelling tot de eerste en tweede pilot calls veel meer stedelijke partijen betrokken. Door dit rapport te verrijken met de inzichten uit deze projecten ontstaat er een steeds accurater beeld van deelname aan wetenschappelijke onderzoeksconsortia en op welke manieren de wisselwerking tussen wetenschap en praktijk verbeterd zou kunnen worden.

Bijlage A: Engelstalige vragenlijst

1. Involvement and commitment

- To what extent has the research been set up according to your actual needs? *In terms of filling knowledge gaps and/or addressing relevant research questions of your organisation?*
- To what extent was your organisation involved in the research project? *E.g. the frequency of participation in meetings, practical experiments executed by you (living labs) or research (related) work.*
- In what phase of the project were you mainly involved? *E.g. initial phase, planning/drafting phase, realisation of final phase (sharing results)*

2. Payoff

- What did you learn from involvement in the research project (and/or of other research projects within the JPI Urban Europe programme)? *E.g. relevant (policy) insights, instruments/methods, skills, new contacts etc.*
- What did you learn from the other European cities and universities from the consortium? To what degree are the foreign 'best & bad practices' instructive and useful?

3. Knowledge sharing

- To what extent have you shared the research results within your own organisation? And in what way?
- Have you shared the research results with other parties with whom you cooperate (e.g. public or private parties)? If yes, with whom? If no, why not?

15

4. Spillover effect in the urban (policy) practice

- Are results and insights from the research used in (current or future) urban projects? If so, can you give one or more examples. If not, see question 9.
- Are results and insights from the research used in policy making? If yes, can you give one or more examples. If not, see question 9.
- Can you explain why it is not possible to use the research results in urban (policy) practice?

5. Learning experiences

- Please name two advantages and two disadvantages of being involved in a JPI Urban Europe research project.
- When you and your organisation joined the research project you had expectations: to what extent were these expectations fulfilled?
- Which points of improvement do you see to get more benefits from the interplay between science and practice? In what way could the involved parties learn more from each other?

Contact details:

- What is your name?
- What is the name of your organisation?
- In which JPI UE project are/were you involved?
- Can we contact you for questions for clarification and/or further information? If so, please leave your contact details. E-mail: Phone:

